

dr hab. Zbigniew Dudek, prof. uczelni

Łódź 07.11.2019

Akademia Sztuk Pięknych

im. Władysława Strzemińskiego

w Łodzi

RECENZJA

dorobku artystycznego, dydaktycznego oraz rozprawy habilitacyjnej

doktora sztuki pana Igora Mikody

w związku z postępowaniem habilitacyjnym,

w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne.

Zlecniodawcą recenzji jest Centralna Komisja Do Spraw Stopni i Tytułów, postępowanie habilitacyjne wszczęte 23 kwietnia 2019 roku (UA Poznań) Nr BCK- VII-L_9495/2019

Igor Mikoda,

urodził się 16 kwietnia 1982 roku w Lubartowie. W 1997 roku rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Lublinie. W 2002 roku uzyskał dyplom plastyka snycerza. W latach 2002-2008 studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Rzeźby i Działań Przestrzennych, w pracowniach prof. Józefa Petruka, następnie prof. Wiesława Koronowskiego. W roku 2008 uzyskał dyplom z wyróżnieniem w zakresie rzeźby i rysunku w I Pracowni Rzeźby prof. Józefa Petruka i I Pracowni Rysunku prof. Jacka Strzeleckiego.

W 2013 roku na Wydziale Rzeźby i Działań Przestrzennych Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu uzyskał tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej — sztuki piękne. Tytuł rozprawy doktorskiej „Współlistnienie kreski i bryły. Analiza relacji między rysunkiem i rzeźbą”. Promotor: prof. Wiesław Koronowski.

Pracuje na stanowisku adiunkta na Uniwersytecie Artystycznym na Wydziale Rzeźby i Działań Przestrzennych UAP oraz Kierunku Grafika w Collegium da Vinci w Poznaniu. Od 2008 roku jest kierownikiem Studenckiego Biennale Małej Formy Rzeźbiarskiej oraz współorganizatorem autorskiego projektu prof. Wiesława Koronowskiego Brygada Pigmaliona. W 2016 roku objął stanowisko Kierownika Katedry Rzeźby, w 2018 Kierownika Zakładu Technik Realizacyjnych na Wydziale Rzeźby UAP. Zajmuje się rzeźbą, grafiką, rysunkiem i projektowaniem graficznym. Autor i uczestnik licznych wystaw indywidualnych, oraz zbiorowych w Polsce i za granicą. Od roku 2015 jest właścicielem firmy graficznej AIM 2 CREATE.

Pan Igor Mikoda swoją dokumentację przedstawił w pięciu zeszytach nazwanych załącznikami. Dwa pierwsze załączniki to Autoreferat w języku polskim i angielskim. *Załącznik 3* to doskonale opracowana, fotograficzna dokumentacja wskazanego dzieła rzeźbiarskiego. W *Złączniku 4* odnajdujemy dokumentację wybranego dorobku artystycznego. *Załącznik 5* poświęcony został informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki.

Wydawnictwa opracowane w sposób perfekcyjny pod względem edytorskim i projektowo-graficznym. Bogato ilustrowana dokumentacja zawarta w materiale fotograficznym w pełni odzwierciedla opisywane dzieła i fakty artystyczne.

W autoreferacie autor nie wygłasza radykalnych, kontrowersyjnych czy polemicznych poglądów. Nie prezentuje indywidualnej filozofii twórczości, której analiza mogłaby doprowadzić nas do konstatacji, iż stoimy naprzeciw czegoś nowego i nieznanego czego zrozumienie wprowadziłoby nas w zakłopotanie. W uznaniu artystycznej postawy habilitanta, znajdujemy opis przyczyny powstania i sposoby realizacji poszczególnych dzieł.

Igor Mikoda potraktował autoreferat jako poszerzony opis własnych doświadczeń artystycznych od - przed dyplomowych eksperymentów akademickich dotyczących mariażu rysunku i rzeźby. Znalazły one wyraz w pracy dyplomowej pt: „Brak Grawitacji – Zero Grawitacji” w 2008 roku. W dalszej części autoreferatu znajdujemy uzasadnienie porzucenia przez Artystę wielkoformatowych realizacji, ze względów osobistych jak i trudności technicznych w uzyskaniu zamierzonego efektu artystycznego. Pięcioletni okres doświadczeń po uzyskaniu dyplomu magistra, zaowocował jednoznaczną kolekcją prac, których prezentacja miała miejsce w ramach praktycznej pracy doktorskiej w 2013 roku, zatytułowanej „Współistnienie kreski i bryły. Analiza relacji między rysunkiem i rzeźbą”. W podrozdziale autoreferatu *media*, znajdujemy uzasadnienie niesłabnącej fascynacji rysunkiem, który na równi z rzeźbą stanowi dla autora podstawę wypowiedzi artystycznej.

W ostatnim rozdziale autoreferatu WSKAZANE DZIEŁO, autor opisuje założenia ideowe prezentowanych w przewodzie habilitacyjnym dwóch cykli rzeźb kameralnych. Jak pisze: „W zdecydowanej większości kluczem przekazu jest człowiek. To on jest podmiotem i tworzywem. Jest dawcą, ale też odbiorcą mojej emocji. Pragnę by moje prace opowiadały o sobie same i były otwarte na różne formy interpretacji. Nie legitymuję ich z religią czy polityką i nie próbuję sztucznie agitować. Nie dezawuuuję w swojej działalności idei – koncepcji, która niewątpliwie jest motorem napędowym, ale nie stanowi ona celu bezwzględnie. Tak jak staram się unikać nadmiernej estetyzacji, podobnie, daleki jestem od poszukiwania czy konceptualizacji problemu.”

Wyznaczone przez autora dzieło habilitacyjne to zestaw rzeźb kameralnych prezentowanych w dwóch cyklach. Pierwszy to cykl realizacji rzeźbiarskich pt: TCHNIENIE, a w nim pięć rzeźb „Tchnienie I”, „Tchnienie II”, „Tchnienie III”, „Messiah I” i „Dotyk”. Prace upublicznione na indywidualnej wystawie HYBRYDY mającej miejsce w Galerii Miejskiej w Mosinie w 2016 roku.

Druga kolekcja, to cykl prac rzeźbiarskich pt: EMOCJE. Składają się na nią rzeźby „Sensualność I”, „Sensualność II”, „Sensualność III”, „Sensualność IV”, „Zmysłowość I”, „Zmysłowość II” oraz rzeźba „Tors” i „Ona”.

Jak pisze autor: „Prezentowane cykle odnoszą się do stanów emocjonalnych – od uniesienia poprzez nostalgię, aż po namiętność. Przenikają się w moim życiu, stanowiąc nie tylko projekcję wyobraźni, ale także namacalne doświadczenie głębokiego przeżycia codzienności. W swoich pracach odnoszę się przede wszystkim do własnego doznania świata, tego co porusza bliskie dla mnie struny emocji”.

W prezentowanych rzeźbach autor wykazuje wysoki kunszt w opanowaniu techniki, zarówno kształtowania formy rzeźby z użyciem wosku jak i wykończenia odlewów w brązie. Owo opanowanie jest wynikiem wieloletnich doświadczeń rzeźbiarskich i rysunkowych w obrębie studium postaci ludzkiej jak również ekspresyjnego gestu malarskiego. Znaczący dorobek artystyczny Igora Mikody, obfitujący w szereg prób i eksperymentów z łączeniem różnych technik realizacyjnych, znalazł odzwierciedlenie w prezentowanych kolekcjach.

Sama technika bezpośredniej realizacji w wosku przyczynia się do uzyskania wyjątkowej ekspresji o niepowtarzalnym efekcie wizualnym. Dodatkową wartość stanowi unikatowość dzieła przez jego jednostkowe odwzorowanie w brązie. Efekt prezentowany możliwy jest do uzyskania w przypadku artysty doświadczonego jakim niewątpliwie jest Igor Mikoda. Proces powstawania modelu woskowego rzeźby, autor opisuje szczegółowo we wspomnianym trzecim rozdziale autoreferatu. W analizie dzieła godnym podkreślenia jest kultura kompozycji rzeźbiarskiej.

W pełni akceptując wszystkie prezentowane w cyklach prace, wyróżniłbym *Zmysłowość I* z cyklu *EMOCJE*, za właśnie zmysłowe bez egzaltacji ukształtowanie formy z wyważonym cytatem męskiego torsu. Oraz *Zmysłowość II* za nieokiełznany ładunek ekspresji uzyskany przez fakturowanie rysunkiem powierzchni rzeźby.

Cykl prac zawsze uważałem za zbiór dedykowany jakiemuś problemowi. Powstający niemal równoległe, wizualizujący zagadnienie postrzegane z różnych stron i z różnego poziomu fascynacji. Charakterystyka danego cyklu objawia się, poza treścią, przede wszystkim formą identyfikującą dane zagadnienie, mimo wielości powtórzeń. W przypadku prezentowanego cyklu *EMOCJE* i *TCHNIENIE* ładunek ekspresji jest tak mocny, że w sylwetowym odbiorze dynamicznie kształtowanych rzeźb, trudno odróżnić jeden cykl od drugiego. To jedyna uwaga do prezentowanego w habilitacji zestawu prac.

Przeglądając okazały dorobek artystyczny dr Mikody, zawarty w *Załączniku 4*, trudno nie zauważyć, iż inspiracją wszelkiego działania artysty jest postać ludzka. Przedstawiana w formie pełnego aktu, gdzie indziej zaledwie we fragmencie ciała. W wielu odślonach, najczęściej w relacji rzeźba – rysunek, co zdaje się być rozpoznawalną formą ekspresji przynależną autorowi.

Człowiek Igora Mikody znajduje się w stanie degradacji czy w procesie transformacji? Konstelacja śladów podporządkowana prawidłowości anatomicznego kształtu, mimo sugestii nie podąża za prawidłowością układu mięśniowego. Autor zdaje się powoływać do życia nową strukturę zamkniętą w postaci ludzkiej określonej z niekwestionowaną perfekcją. Malarski gest, rysunkowy rozmaz lokuje działanie artystyczne autora w obszarze intuicji i wraźniowej ekspresji. Autor doskonale posługuje się narzędziem rzeźbiarskim i rysunkowym, lecz na to wszystko permanentnie wprowadza wyszukane konfiguracje kształtów, stojących w opozycji do sensualności tak pięknie okazanej w habilitacyjnej kolekcji. Nie sądzę, że w podświadomości autora znajdują się reminiscencje do sztuki *Akcjonalistów Wiedeńskich* z lat sześćdziesiątych. Niestety w niektórych pracach odnajduję takie konotacje.

Jestem przekonany że doświadczenia autora w obszarze tzw. dzieł hybrydowych, związku rysunku i rzeźby, znajdą kontynuację doświadczeń nabytych w pracy doktorskiej. Poszukiwanie tych właśnie rozwiązań formalnych jest przedmiotem działań wielu artystów. Przykładem niech będzie irytująca mnie - przez swą „butę”, twórczość Tomasa Hausego. Rzeźbiarza którego ekspresja twórcza opiera się na działaniach między płaszczyzną a przestrzenią. Ażurem i bryłą. Rysunkiem w przestrzeni a sylwetę rzeźby.

Deklarowana w autoreferacie przez autora synteza kształtu na rzecz nowej sylwety, synteza formy i przestrzenność kierowana wyborem, mam nadzieję, że znajdzie odbicie w następnych pracach poszerzając kolekcję „Tryptyk I” i „Tryptyk II” z doktoratu, czy prac wykonanych na wystawę „Kolumnada II”, zapisanych w wielkoformatowych wydrukach prezentowanych w kontekście architektury Centrum Wykładowego Politechniki Poznańskiej w 2015 roku. Sam autor w autoreferacie uświadamia nam, iż jesteśmy uczestnikami – obserwatorami „d r o g i” nie zaś efektu końcowego dzieła.

W ocenie habilitanta, godnym podkreślenia jest fakt jego szczególnej aktywności zawodowej, naukowej i popularyzatorskiej. Pan Igor Mikoda jest uczestnikiem i współorganizatorem działań Brygady Pigmaliona (projektu prof. Wiesława Koronowskiego) od 2007 roku, a więc dwudziestu dwóch edycji tego wydarzenia. Ma za sobą udział w pięciu konferencjach naukowych min. w Czechach i Niemczech. Jest autorem sześciu prelekcji poświęconych tematyce rzeźby. Brał udział w pięciu projektach badawczych w dwóch pełnił funkcję kierownika projektu. Od 2009 roku jest kierownikiem projektu Studenckiego Biennale Małej Formy Rzeźbiarskiej im. prof. Józefa Kopczyńskiego – pięć edycji. Jest organizatorem warsztatów dla kandydatów na studia, opiekunem dydaktycznym wielu plenerów studenckich. Pełnił funkcję promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich. Jest autorem jedenastu recenzji dyplomowych studentów studiów licencjackich i magisterskich.

Pan Igor Mikoda obdarzony zaufaniem współpracowników, zasiadał w wielu gremiach min. pełnił funkcję Sekretarza Komisji Rekrutacyjnej, Kierownika Katedry Rzeźby i Otoczenia czy członka Rady Programowej Kierunku. To zaledwie jedne z wielu funkcji jakie w swej aktywności odnotował pan Igor Mikoda. W uznaniu zasług otrzymał trzykrotnie Nagrodę Rektora i odznaczony został odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej.

KONKLUZJA

Pan Igor Mikoda jest artystą o niespożytej energii twórczej. Jego działalność artystyczna zdokumentowana od uzyskania stopnia doktora do dnia dzisiejszego obfituje wieloma wystawami indywidualnymi. To trzynaście autorskich prezentacji i udział w ponad trzydziestu wystawach zbiorowych. Z uznaniem odnoszę się do działań propagujących sztukę. Udział w pięciu konferencjach w kraju i za granicą, prelekcje autorskie.

Pan Mikoda jest kuratorem i organizatorem, trudnej do zliczenia ilości wystaw studenckich, projektów badawczych i artystycznych. Z osobistych doświadczeń pełniąc funkcje recenzenta, trudno byłoby mi wskazać osobę o równie bezgranicznym oddaniu dla pracy dydaktycznej i poświęceniu dla własnej uczelni. Dowodem tego uznania stanowią Nagrody Rektorskie w 2014, 2015 oraz 2019 roku. Jak również uzyskanie w 2017 roku Odznaki honorowej „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Z uznaniem i bez wahania stoję po stronie habilitanta, rekomendując Wysokiej Radzie Wydziału artystę dr Igora Mikodę na dalsze postępowanie, o nadanie dr Igorowi Mikodzie stopnia dr habilitowanego.

W związku z powyższym stwierdzam, iż pan dr Igor Mikoda spełnia wymogi art. 16 pkt.2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach i tytułach w zakresie sztuki do nadania stopnia doktora habilitowanego w zakresie sztuk pięknych.

dr hab. Zbigniew Dudek, prof. uczelni

